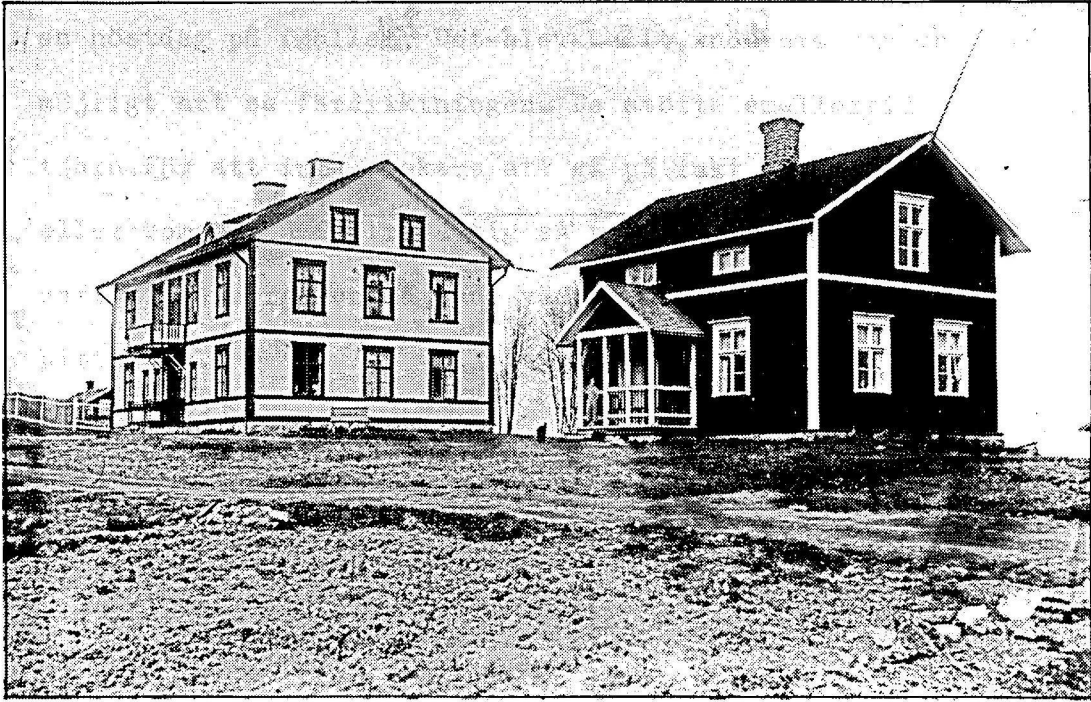
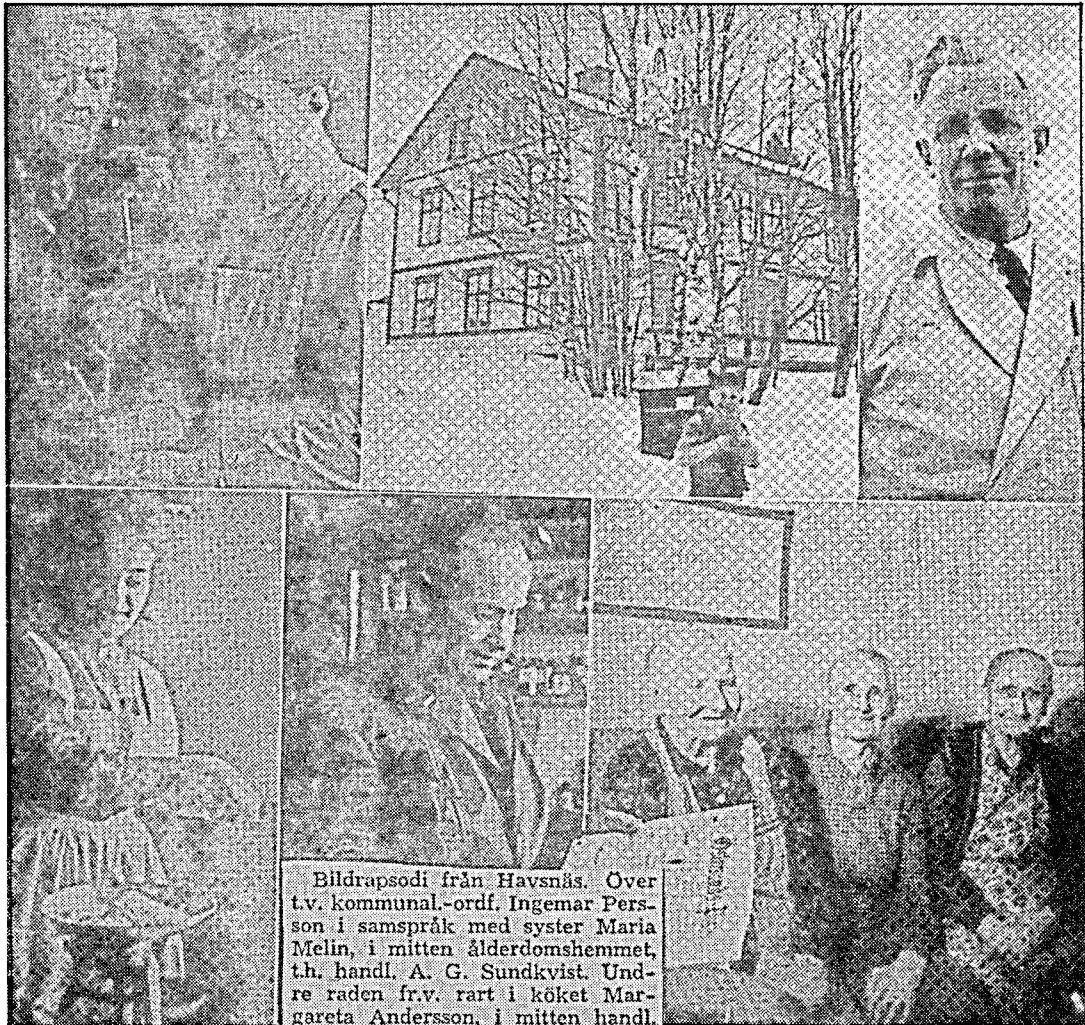

Hemtrevnad är melodin i Havsnäs ålderdomshem

Ålderdomshemmet och Rättarbostaden.

Bildrapport från Havsnäs. Över t.v. kommunal-ordf. Ingemar Persson i samtal med syster Maria Melin, i mitten ålderdomshemmet, t.h. handl. A. G. Sundkvist. Undre raden fr.v. rart i köket Margareta Andersson, i mitten handl. Holger Näslund, t.h. Brita Edlund, Havsnäs, får besök av Anna Sundkvist i hembyn och längst t.h. Karin Sjödin, Gubbhögen, pensionär.

Året var 1930. Jag gick i Havsnäs folkskolas fjärde klass.

Lärarinnan hette Lilly Näslund. Flicknamnet var Pettersson f.1901 30/1.

Ljungby Småland. Hon gifte sig 1929 med en pojke i Havsnäs som hette Tore Näslund (Ha:275). Det var hennes far som år 1924 var hit och hälsade på sin dotter, som kom till mitt hem och sade: "En dag ska jag komma förbi och knäppa dem. (fotografera) Jag i min enfald förstod inte orden på annat sätt än att han skulle skjuta oss. Den gången sprang jag verkligen för livet.

Mina skolkamrater år 1931.

Fr, v. främsta raden.

Birger Eriksson (Ha:183). Harry Jonsson (Ha:185). Ernst Sundkvist (Jä:72)
Edvin Svedberg (Ha:393).

Andra raden: Anna Märta Söderlund (Ha:400). Rut Eriksson (Ha:90).

Anna Stina Jonsson (Ha:182). Anne-Marie Sundkvist (Jä:72).

Märta Sundin (Ha:367). Tora Sundin (Ha:371).

Rad 3. Edit Blomström (Ha:50). Sonia Eriksson (Ha:93).

Ingeborg Edlund (Ha:72) Lilly Elfström (Ha:80).

Rad 4. Alrik Knutsson (Jä:4). Bertil Elfström (Ha:80).

Bertil Danilsson (Ha:67).

Tyvärr

inget kort

fr. 1930.

Läraren här

Sune Alfors.

vik.

för Sigrid

Wiren 1931-32

Sune Alfors

F.1902 20/5 i

Kungshamas förs

i Göteb.-Bohuslän.

Jag satt vid ett fönster i skolsalen. Plötsligt fick jag se ett par gubbar som kommer dragande med en kälke med två stora vattentunnor på. Allt vatten som skulle ner till ålderdomshemmet drogs från en bäck som flöt ovanför skolan. Den här synen sågs nästan varje dag för oss skolbarn för skolan låg alldeles intill hemmet. Men den här dagen var den ena gubben, mycket arg, föreståndarinnan som gick bakom kälken styrt den på Israels ben. Han viftade med armarna och svor väldeligen.

Det var Israel Gervanius Nilsson f. 1875 19/6. og. och hans bror Erik Anton Nilsson f. 1878 16/5 og. De var bröder och båda var utvecklings störda. De hade många underliga ideer för sig och Israel hade ett speciellt humör.

Äntligen kom de ner till bron vid hemmet. Då stötte Israel till tunnorna och de ramlade förstas och allt vattnet rann ut över bron. Men det skulle han inte gjort för nu blev föreståndarinnan arg. Hon sprang efter kvasten och drämde till Israel med den. Det blev ett väldigt liv innan hon fick bröderna att vända om och hämta nytt vatten.

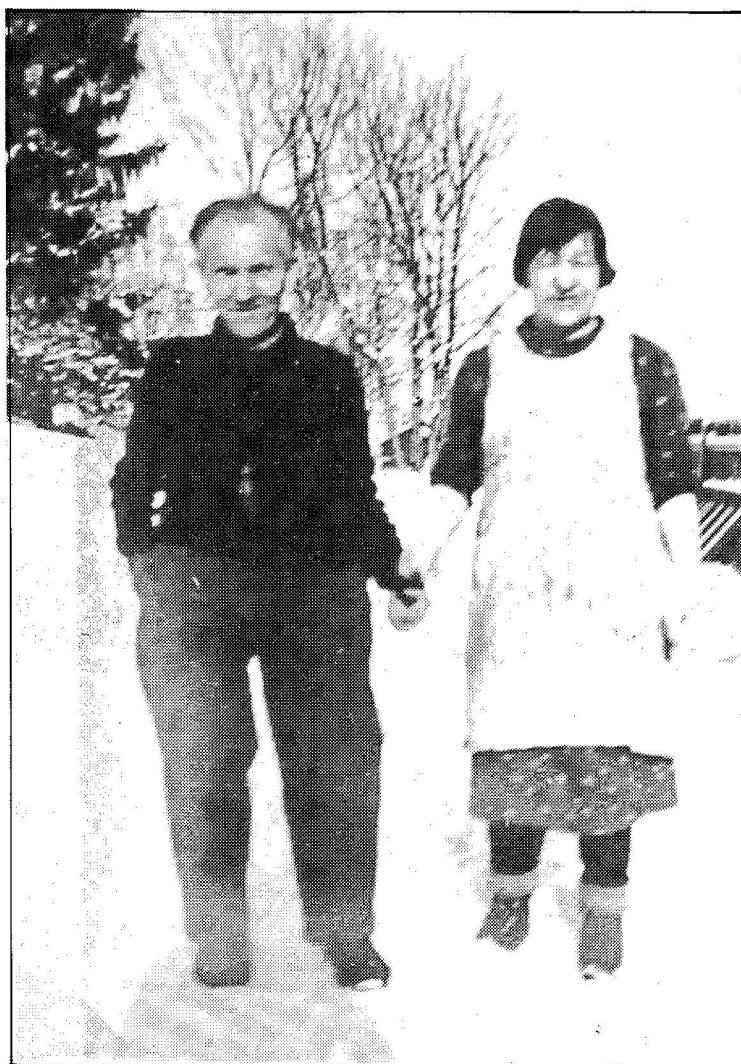
Föreståndarinnan hette Maria Matilda Mickelsdotter f. 1868 26/4 og. fr Tåsjö

Många sådana minnen fick vi skolbarn från vår skoltid. Ibland brukade vi retas med Israel, han kom då efter oss och svor. Vi skyndade in i skolan till lärarinnan, då vände Israel för henne hade han respekt av.

Men på ålderdomshemmet bodde de. Ålderdomshemmet sade vi inte då utan fattig gårn' hette den. På Hemmet bodde också barn som inte hade något hem, där kunde de få mat och husrum, men om dom möttes av någon större kärleksfullhet var jag nog för liten att kunna avgöra. men det fanns de som vi skolbarn tyckte synd om 1930-tal.

Jag minns även en annan man som bodde på hemmet. Vi kallade honom Karl-Magnus. Han var bysmed, således höll han ofta till i smedjan, den stod i en skogsdunge bakom ladugården. Han brukade storskratta för sig själv i ensamheten. Vi barn tyckte det hördes ruskigt när vi hörde skrattet. Den mannen retade vi inte utan gick snällt och tyst förbi när vi möttes.

Trots all obekvämlighet, inget rinnande vatten och med ett utedass högt uppe på backen invid ladugården, så hade intagna vård och ett hem att vara på. Några psykoanalyser förekom ej, att kunna få känna litet trygghet på hemmet var nog. Alla hjälptes åt med sysslorna, för det fanns både kor

Två glada pensionärer.

Israel Nilsson född 1876 19/6, Al 141, och

Gerda Kruse född 1898 5/10, Ha 209.

Slätterarbete på Ålderdomshemmet.

⑦

① ② ③ ④ ⑤ ⑥ ⑧

1. Ingeborg Persdotter* (Ha: (196)).

2.

3.

4. Valle Svensson.

5.

6.

7. Anders Svensson (Sven Duva).

8. Einar Johansson (Ha: 164).

Anders Edler i unga dagar.

Ha: 67.

Anders Edler Heite Föreståndaren f.1871 13/11 fr. Kyrkås.

De som bygger om ålderdomshemmet är fr. v.

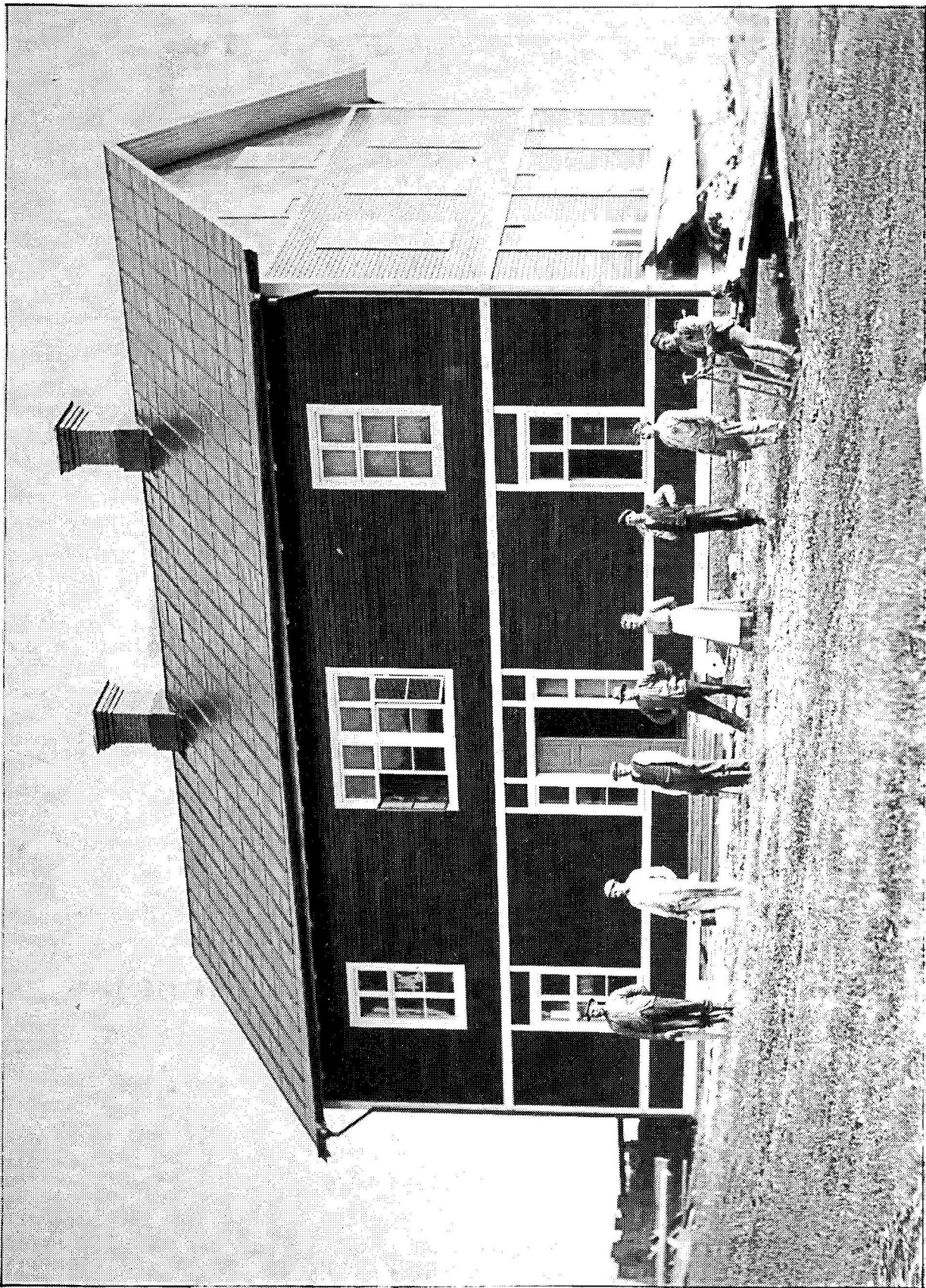
Nils Petter Strömgren (Stor Nils Petter). f.1872 14/9 (Al:160).

Karl Olof Elfström f.1893 27/2 Havsnäs (Ha:81).

Anders Edler f, se ovan

Maria Mickelsdotter f. 1868 26/4 fr. Iåsjö

Helge Löfvenberg Havsnäs (Ha:237) f.1894 20/6.

Ålderdomshemmet under ombyggnad.

- ① /Stor Nils Petter
② 4 Anders Edler
③ ④ ⑤ ⑥ ⑦ ⑧
⑨ Kalle Elfström
⑩ Helge Löfvenberg
⑪ Maria Mickelsdotter

och hästar på hemmet. Var det slätter tex. var det de som kunde och orkade ute på åkern och hjälpte till,

En ny Rättare kom till Hemmet. Han hette Carl Roos. Han var från Farerdal, och hade en fin utbildning. En ung stilig man som kunde stå på armarna väldigt bra. Det brukade han göra när det skulle sotas på Hemmet. Då ställde han sig på armarna på den höga skorstenen på det höga taket, till både lärarinnors och skolbarns förskräckelse. Han brukade också visa detta konststycke för oss vid Utsiktens sten som hängde 422 m.h. Jag skriver hängde, idag 1991 har den ramlat ner för flera år sen. Roos var även jultomte när vi skolbarn hade julgransfest på skolan.

Tiden går men hemmet består får jag uttrycka mig.

Jag vistas borta några år men kommer tillbaka. Nu har det kommit en ny Rättare till Hemmet. En mycket snäll och trevlig pojke fr. Lillviken i Alanäs socken. Werner Eriksson heter han. Werner blev gift med en flicka i Havsnäs Ada Palmqvist, de hittas på (Ha:88).i släktkrönikan. Jag kom att bliva närmaste granne med ålderdomshemmet i tre år. Jag blev mycket bekant med personalen. Det är från 1940-tal jag kommer att berätta litet om Hemmet och bygden nu.

Ålderdomshemmet söker en Föreståndarinna. När hon kom med bussen hit till Havsnäs, frågade hon chauffören vart hon skulle stiga av för hon skulle till ålderdomshemmet. Då fick hon till svar: Det blir nog en kort semester.

Ingen kunde väl tänka eller tro att en stadsflicka skulle stanna kvar hos oss på landet.

Damen ifråga hette Elin Maria Melin fr. Timrå. F. 1893 29/6 og.

Men fröken Melins semester som föreståndarinna för Havsnäs ålderdomshem varade nästan tjugo år.

I Havsnäs fanns då Holger Näslunds lilla välförsedda pappershandel. Han hade också taxirörelsen här. Även skolskjutsarna sköttes av Holger.

Gick man tvärs över vägen då hade Gottfrid Sundkvist sin affär där.

A. G. Sundkvist stod det på skylten. Han hade fullt upp att göra för att effektuera alla beställningar.

Namnet Sundkvist är för övrigt dominerande just i den här delen av byn.

Föresten inte att undra på då det är en av de äldsta släkterna här.

8

1 2 3 4 5 6 7

1. trol. Ture Bengtsson
- 2.
- 3.
- 4.
5. Karl Roos
6. Valle Swensson.
7. Per Berglund.

De älsta släkterna bodde föfäst på Lillholmen. Farfar till A. G. Sundkvist Jöns Jönsson Sundkvist tog sig först namnet och han började också föra varor till trakten för utsäljning.

På Storholmen granne till Lillholmen har Ströms storkommuns nya semesterhem bildats på Salomon Holmkvist fina gård.

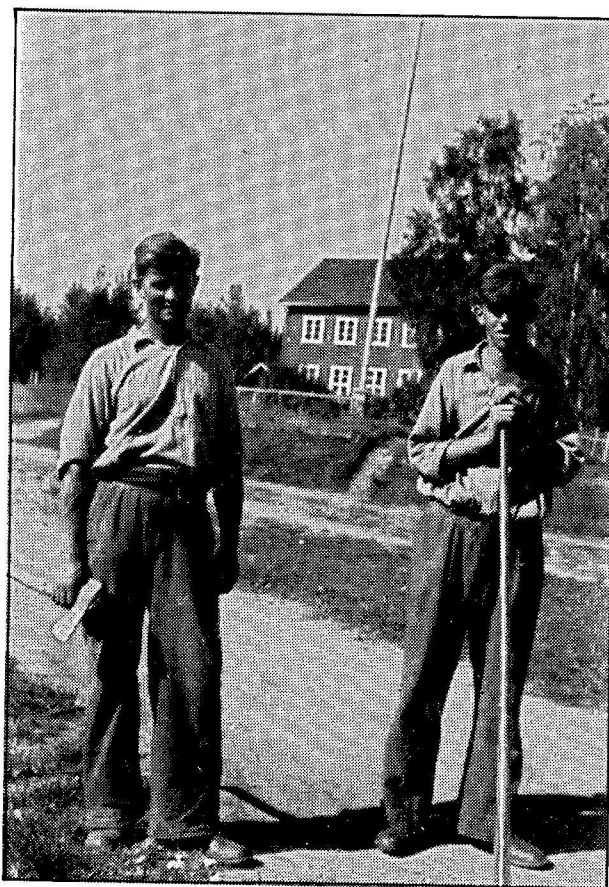
Åkarens Ebbe Erikssons namn får man också dra fram i samband med Havsnäs. Han har gjort både Havsnäs och Alanäs i övrigt stor tjänst genom det fina sätt han ordnat med bussförbindelserna. Två bussförbindelser om dagen med Strömsund och därtill ett bussmaterial som står på toppen av modernitet. För distributionen av post och framför allt tidningar är väl sörjt, att exempelvis tidningen har vi här före klockan sju på kvällen. Alla i byn kan på detta sätt få tidningen dagsfärsk. De som har långt till poststationen där föreståndaren Frans Palmqvist sköter stämpeln, får tidningen på sina mjölkbryggor och behöver inte ta så många steg för att få kvällsläsningen. För något år sedan fick vi tidningen först dagen därpå.

Konsum har sin affär mitt i byn, just detta år sköter Lennart Nyberg den. Tankarna fladdrar vilt om hur det var just dom här åren. Men eljest vardet om Ålderdomshemmet jag ville skriva.

Om den nya föreståndarinnan Maria Melin som en dag kom till Havsnäs. Det var en riktig praktkvinna som kom att sköta hemmet till mångas trevnad. Verkligen kunnig i ett hems skötsel och därtill sjukvårdskunnig.

Hemtrevnad är melodin i Havsnäs ålderdomshem.

Så skrev en tidning efter sitt studiebesök på Hemmet. Ålderdomshem är egentligen en felbenämning, Pensionärshem eller vilohem vore riktigare i Havsnäs. Något mer ombonat och inbjudande, mera individuellt präglat än detta hem för de gamla får man sannerligen söka efter. Det är många detaljer som gör Havsnäs ålderdomshem till något särskilt för de nio pensionärerna. Maria Melin har verkligen vetat att skänka särskilt de kvinnliga pensinärerna den omväxlings de säkert så gärna önskar sig nämligen tillfälle att både väva och sy. Att med sitt eget arbete få pryda det gemensamma hemmet. Många husmödrar skulle avundas hemmet dess trasmattor och bonader, dukar och utrustning i övrigt, för att inte tala

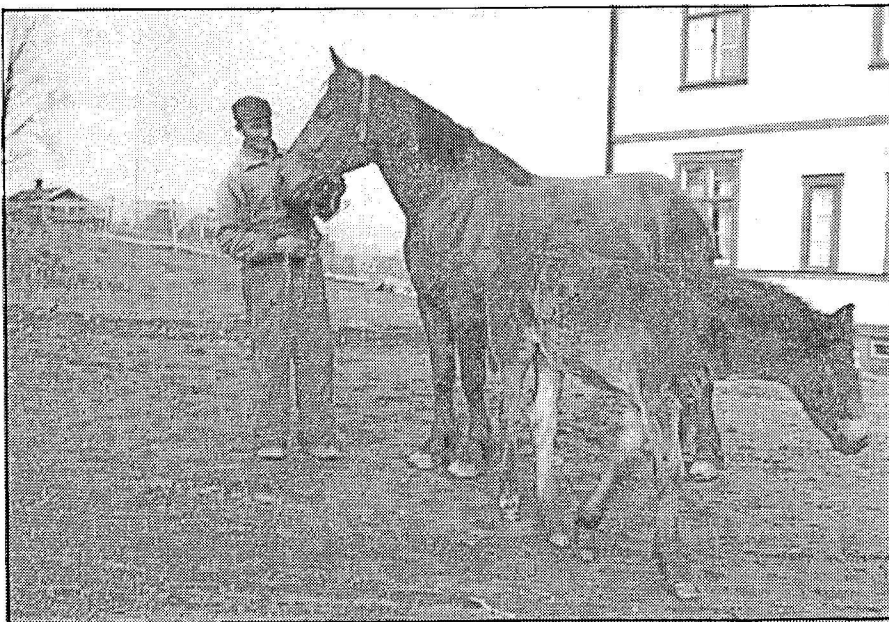
Till vänster Verner Eriksson, Ha 88, som basade för jordbruket på ålderdomshemmet några år.

Till höger Henry Engström, Ha 85, som den här dagen troligen jobbade som dagaman.

Verner Eriksson
Rättare på ålderdomshemmet.
Ha 88.

om alla blommor som i överväldigande mängd pryder alla rum.

En synnerligen god hjälp får föreståndarinnan i vårdarbetet av Erika Jonsson i Havsnäs.

Föreståndarinnan

Maria Melin.

Duktig
hjälp redo
Erika
Jonsson.

Ännu en duktig hjälpreda är Margareta Andersson från Dikanäs. Hon svarar för kökets många detaljer. Hon blev senare gift med en gosse i Havsnäs som heter Rolf Näslund (Ha:277) men de blev bosatta i Umeå.

Gårdens lantbruk ger de manliga pensinnärerna tillfälle att syssla med sina specialiteter.

Ålderdomshemmet låg så gott som mitt i byn och vad detta centrala läge betydde säger sig självt. Det var så lätt för anhöriga att titta upp och hälsa på och berätta litet om vad som händer utanför knutarna. Det var ju så roligt för de gamla att aldrig behöva känna sig isolerade.

En Reflexion av skrivaren.

Hur är det idag? Tänk efter riktigt alla Ni som var med om att lägga ner detta fina hem. Nog hade det varit skönt och tryggt för oss som nu är gamla på 90-talet att fått ha detta hem kvar. Att få stanna i en gemenskap så fin. I dag är det många som känner stor ensamhet i moderna lägenheter som erbjuds åldringar.

Om det erbjuds några?

Tora